

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فَصْل٢

سُلْطَن٢

دَرْس٢٧

استاد: حجت الاسلام والمسلمین امینی
آموزشیار: آقای خادمی

مقدمه

در ادامه مباحث کتاب صلات، به بحث نماز جماعت رسیدیم. استحباب این نماز اجمالاً مورد اتفاق نظر علماء است، اما برای استحباب آن نیاز به یک عام داریم که بتوان با استناد به آن شمول نمازهای واجب را به دست آورد تا حدی که اگر نمازی از این استحباب خارج بود نیاز به مخصوص داشته باشد. بهترین روایت، صحیحه زراره و فضیل از امام صادق علیه السلام بود که به عنوان عام ذکر شد. با توجه به این روایت، نماز طوف و نمازهای مستحب از عموم خارج شدند. هم چنین این حکم اختصاص به نمازهای واجب اصلی پیدا کرد. در پایان مطرح شد که لازم نیست امام نیت امامت کند، البته از این قانون نماز عیدین و نماز جمعه استثناء شده‌اند که در این درس به بررسی آن خواهیم پرداخت، علاوه بر آن ذکر می‌کنیم کسی که رکوع امام را درک کند یک رکعت نماز را درک کرده و اگر شک کند به رکوع امام رسیده یا نه، باید بنا را بر این بگذارد که نرسیده است، جایز نبودن امامت زن بر مرد، عادل بودن امام و صحیح بودن قرائت او مسائل دیگری است که در این درس به بررسی آن خواهیم پرداخت.

متن عربي

٧. و أما استثناء العيدين الواجبة و الجمعة، فقد علل بأنّ صحة الصلاة فيما متقومة بالجماعة به حيث يكون الواجب هو الحصة المقارنة للأجتماع فلا بدّ من قصد الامام للحصة المذكورة.

٨. و أما ان ادرك الركعة يتحقق بذلك، فتدل عليه الروايات الدالة على أن الداول للمسجد اذا خاف رفع الامام رأسه من الركوع كبر و مشى.

و هكذا الروايات الدالة على استحباب اطالة الامام رکوعه ليتحقق المأمور به.

و مثل صحيحة سليمان بن خالد عن ابى عبد الله عليه السلام: «الرجل اذا ادرك الامام و هو راكع... ثم رکع قبل ان يرفع الامام رأسه، فقد ادرك الركعة».

٩. و أما مسألة شك المأمور بعد تكبيره فيبقاء الامام راكعا، فلعدم احراز المأمور تتحقق الركوع منه قبل رفع الامام رأسه.

١٠. و أما عدم جواز إماماة المرأة للرجال، فهو من المسلمات؛ و يمكن استفادته من الروايات التي تسأل عن جواز اماماة المرأة لمثلها، كموثقة سماعة: «سألت ابا عبد الله عليه السلام عن المرأة تؤم النساء، فقال: لا بأس به» فانها ظاهرة في المفروغية عن عدم جواز امامتها لغيرها.

على انه تكفي لاثبات المطلوب إصالحة عدم المشروعية بعد فقدان الدليل على الجواز، فإن صحيحة زرارا و فضيل المتقدمة ليس لها اطلاق احوالى.

١١. و أما اعتبار العدالة، فقد قيل انه مما اجمع عليه الامامية؛ و قد يستدل له بموثقة سماعة: «سأله عن رجل كان يصلى فخرج الامام وقد صلى الرجل ركعة من صلاة فريضة، قال: إن كان اماما عدلا فيصل اخرى و ينصرف و يجعلها تطوعا و ليدخل مع الامام في صلاته كما هو؛ و إن لم يكن اماما عدل، فليبين على صلاته كما هو و يصلى ركعة اخرى و يجلس قدر ما يقول اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له، و اشهد ان محمدا عبده و رسوله، ثم ليتم صلاته على ما استطاع فأن التقية واسعة...».

و بأصله عدم المشروعية بعد عدم الاطلاق الاحوالى لصحيحة زرارا و فضيل المتقدمة.

١٢. و أما اعتبار صحة القراءة، فمتى سالم عليه؛ و يمكن الاستدلال له بأن القراءة ليست ساقطة عن المأمور رأسا و انما الامام وكيل و ضامن لها، ففي صحيحة سليمان بن خالد: «قلت لابى عبد الله عليه السلام أيقراً، يكله الى الامام»؛ و في موثقة سماعة عن ابى عبد الله عليه السلام «سئل رجل عن القراءة خلف الامام، فقال: لا، ان الامام ضامن للقراءة...»، و لا معنى لضمانه و وكتله اذا لم يأت بها صحيحة.

و به قطع النظر عن ذلك تكفي أصلية عدم المشروعية بعد عدم الاطلاق الاحوالى.

دلیل لزوم نیت امامت در نماز عیدین^۱ و جموعه

تا اینجا بیان شد که لازم نیست امام نیت امامت داشته باشد، اما این قاعده کلی نیست و نماز عیدین و نماز جموعه از آن استثناء شده است. یعنی در این نمازها امام جماعت باید نیت امامت داشته باشد.

دلیل

نماز عیدین، یعنی عید فطر و قربان و همچنین نماز جموعه نمازهایی هستند که شرط اقامه آنها به جماعت بودن است، و در غیر این صورت صحیح نمی‌باشند؛ لذا واجب است که به جماعت اقامه شوند. وقتی جماعت در آنها واجب باشد لازم است این وجوب در نیت امام هم مراعات شود. چون امام می‌خواهد نمازی بخواند که به جماعت بودن در آن واجب است به همین علت باید برای این که شرط به جماعت بودن محقق شود، نیت امامت داشته باشد.

دلیل درک یک رکعت نماز قبل از سر برداشتن امام از رکوع

اگر مأمور تا قبل از این که امام سر از رکوع بردارد نیت کرده و رکوع را درک کند، یک رکعت نماز را درک کرده و رکعت اول نماز او به حساب می‌آید. این مطلب را از روایاتی که در این زمینه وارد شده می‌توان اثبات نمود، مانند روایاتی که دلالت دارند اگر کسی وارد مسجد شود و امام در رکوع باشد و بترسد به رکوع او نرسد تکییر گفته و راه می‌رود تا به رکوع برسد.

و روایاتی که دلالت دارند مستحب است امام جماعت رکوع را طولانی به جا آورد برای این که مأمور بتواند خود را به رکوع امام برساند.

با تأمل در این دو دسته روایات اهمیت رسیدن به رکوع امام جماعت به دست می‌آید، و روشن است وجه آن این است که مأمور بتواند نماز جماعت را درک نماید و وقتی نماز را درک نمود آن رکعت از نماز را درک نموده است و یک رکعت از نماز او محسوب می‌شود.

صحیحه سلیمان بن خالد

سلیمان بن خالد از امام صادق علیه السلام: اگر فرد وقتی برسد که امام جماعت در رکوع است و قبل از این که امام سر از رکوع بردارد به جماعت ملحق شده و به رکوع برود یک رکعت نماز را درک کرده است.

۱. نماز عیدین نماز عید فطر و عید قربان است وقت نماز عیدین، از آغاز طلوع خورشید تا ظهر می‌باشد، این نماز، دو رکعت است که بهتر است بعد از حمد، در رکعت اول سوره اعلی و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره والشمس خوانده می‌شود.

در رکعت اول بعد از حمد و سوره، پنج قنوت و در رکعت دوم، چهار قنوت دارد در قنوت، هر ذکری را می‌توان خواند ولی بهتر است دعائی را که نمایانگر شکوه و عظمت خداوند است خوانده شود، دعا معروف این است:

اللهم اهل الكبريات والعظمه و اهل الجبود والجبروت و اهل العفو والرحمة و اهل التقوى والمغفرة اسئلتك به حق هذا اليوم الذى جعلته لل المسلمين عيداً و لمحمد صلى الله عليه و آله ذخراً و شرفاً و كرامة و مزيداً ان تصلى على محمد و آل محمد و ان تدخلني في كل خير، ادخلت فيه محمداً و آل محمد و ان تخرجنى من كل سوء اخرجت منه محمداً و آل محمد صلواتك عليه و عليهم اللهمانى اسئلتك خيراً ماسئلك عبادك الصالحون و اعوذ بك مما استعاد منه عبادك المخلصون.

دلیل حکم شک مأمور در رسیدن به رکوع امام

اگر کسی قبل از سر برداشتن امام جماعت از رکوع برسد و تکبیر گفته به رکوع رود، سپس شک کند رکوع را درک کرده یا نه، باید بنا را بر این بگذارد که به رکوع نرسیده است.

علت حکم این است که: چون برای این فرد محرز نشده که به رکوع امام رسیده است لذا نمی‌تواند بنا را بر درک رکوع بگذارد. «FG»

<p>۱. لزوم نیت جماعت در نماز عیدین: شرطیت جماعت در اقامه نماز عیدین.
۲. احتساب یک رکعت تا قبل از سر برداشتن امام از رکوع: صحیحه سلیمان بن خالد.
۳. عدم احتساب یک رکعت در صورت شک رسیدن به رکوع امام: عدم احراز رسیدن به رکوع.</p>	ادله برخی از احکام جماعت

تطبیق

۷. و أما استثناء العیدین الواجبة و الجمعة، فقد علل بأنّ صحة الصلاة فيهما متقومة بالجماعة به حيث يكون الواجب هو الحصة المقارنة للأجتماع فلا بدّ من قصد الإمام للحصة المذكورة.

۷.اما استثناء نماز عیدین و نماز جمعه، علت آورده شده به این که قوام صحت نماز عیدین به جماعت بودن آنها است به گونه‌ای که مقدار واجب از آن مقداری است که با جماعت باشد پس امام هم باید آن مقدار واجب را قصد کند (که نماز به قید اجتماع است).

۸. و أما ان ادراك الركعة يتحقق بذلك، فتدل عليه الروايات الدالة على أن الداكل للمسجد اذا خاف رفع الإمام رأسه من الرکوع كبر و مشی^۱.

۸.اما این که درک کردن یک رکعت با رسیدن به رکوع امام محقق می‌شود، دلالت می‌کند بر آن روایاتی که دلالت دارند بر این که کسی که وارد مسجد می‌شود اگر خوف این را دارد که امام سر از رکوع بردارد، تکبیر می‌گوید و راه می‌رود (و خود را به جماعت می‌رساند).

و هکذا الروايات الدالة على استحباب اطالة الإمام رکوعه ليتحقق المأمور به^۲.

و همین طور روایاتی که دلالت بر مستحب بودن طول دادن رکوع امام دارد تا این که مأمور بتواند ملحق شود. و مثل صحیحه سلیمان بن خالد عن ابی عبد الله علیه السلام: «الرجل اذا ادرك الإمام و هو راكع... ثم رکع قبل ان يرفع الإمام رأسه، فقد ادرك الركعة^۳».

و مانند صحیحه سلیمان بن خالد از امام صادق علیه السلام: «اگر کسی امام را درک کند در حالیکه او در رکوع است، سپس رکوع کند قبل از این که امام سر از رکوع بردارد، به تحقیق یک رکعت را درک کرده است».

۱. المصدر: باب ۴۶ من أبواب احكام الجمعة.

۲. المصدر: باب ۵۰ من أبواب احكام الجمعة.

۳. المصدر: باب ۴۵ من أبواب الجمعة، حديث ۱.

۹. و أما مسألة شك المأمور بعد تكبيره فيبقاء الإمام راكعا، فلعدم احراز المأمور تحقق الرکوع منه قبل رفع الإمام رأسه.

۹. أما مسألة شك المأمور بعد از تكبيرش در این که امام در رکوع باقی است یا نه، به خاطر این است که مأمور احراز نمی‌کند که رکوع او قبل از سر برداشتن امام از رکوع متحقق شده است. SCO1#10:۰۳

دلیل عدم مشروعیت امامت زن^۱

اتفاق اصحاب

این مطلب از مسائلی است که همه علماء آن را قبول کردند و بحثی در مورد آن ندارند. با این حال می‌توان برای آن از روایت وارد شده در این زمینه استدلال نمود.

موثقة سماعه

سماعه می‌گوید: از امام صادق علیه السلام در مورد امامت زن برای زن در نماز جماعت سؤال کرد، حضرت فرمودند: اشکالی ندارد.

با اندکی تأمل در روایت این نکته روشن می‌شود: علت سؤال راوه این بوده که این مسألة محل اشکال بوده و نمی‌دانسته آیا زن می‌تواند امام جماعت زن دیگر باشد یا نه؟ وقتی این سؤال در مورد امامت زن برای زن جاری باشد معلوم است امامت او برای مرد در نظر سؤال کننده مشخص بوده که امکان ندارد، لذا شک داشته آیا در مورد امامت برای زن امکان دارد یا نه، لذا از حضرت در مورد آن سؤال نموده است.

اصل عدم مشروعیت

اگر از روایات صرف نظر کنیم و فرض کنیم روایتی در این زمینه وارد نشده می‌توان حکم این مسألة را با اصل عملی روشن کرد. چون ما شک در جواز و مشروع بودن آن داریم و دلیلی بر آن وجود ندارد لذا اصل عدم مشروعیت جریان پیدا می‌کند، در نتیجه عدم مشروعیت امامت زن برای مرد به دست می‌آید.

اشکال

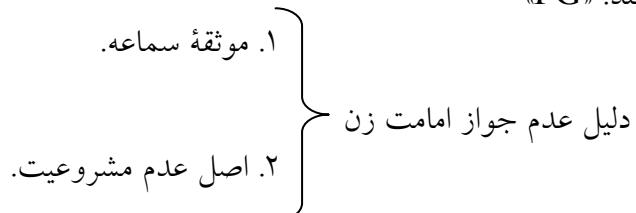
۱. اکثر مراجع تقلید امامت زن را برای زنان دیگر جایز می‌دانند. در صورت برپایی نماز جماعت توسط خانم، باید هر یک از افراد به فتاوی مرجع تقلید خود عمل کند، یعنی اگر مرجع تقلید یک خانم، اجازه داده، می‌تواند پشت سر امام جماعت زن نماز بخواند. شرایط امامت جماعت به طور کلی این است که باید بالغ و عاقل و شیعه دوازده امامی و عادل و حلالزاده باشد و نماز را به طور صحیح بخواند. بنابراین زن می‌تواند امام جماعت زنان شود ولی نمی‌تواند برای مردان امامت کند علت و فلسفه آن برای ما مشخص نیست ولی می‌توان حدس زد که اگر زن امام شود به طور طبیعی اندام زنانه در جلوی مردان و شنیدن صدای زنان تحریک کننده است و نماز را که ذکر و یاد خداوند و خلوت نمودن با او و مبارزه با وسوسه شیطان است، از حقیقت خود منحرف می‌کند و این با روح عبادت و پرستش الهی سازگار نیست.

در عین حال در دستورات اصلی تا حد امکان از اختلاط زنان و مردان نهی شده است، مگر مواردی که ضرورت و نیاز باشد و این مسئله با اختلاط زن و مرد و پیش نماز بودن زنان سازگار نیست.

اگر کسی ادعا کند روایت زراره و فضیل که به عنوان عام در مسأله استحباب نماز جماعت است عموم احوالی دارد و شامل امامت زن هم می‌شود، یعنی شامل تمام حالات نماز جماعت می‌شود و از جمله این حالات، حالت امامت زن برای مرد است.

جواب

همان طور که در مباحث قبل هم گفتیم، این روایت با توجه به سیاق آن و سؤال و جواب واقع شده در آن فقط عموم افرادی دارد اما عموم احوالی ندارد تا کسی بتواند با استناد به آن جواز و مشروعیت امامت زن برای مرد را ثابت کند. «FG»

تطبيق

۱۰. وأما عدم جواز إمام المرأة للرجال، فهو من المسلمات.
اما جائز نبودن امامت زن بر مرد، این مطلب از مسلمات است.
و يمكن استفادته من الروايات التي تسأل عن جواز امام المرأة لمثلها، كموثقة سماعه: «سألت أبا عبد الله عليه السلام عن المرأة تؤم النساء، فقال: لا بأس به^١ فانها ظاهرة في المفروغية عن عدم جواز امامتها لغيرها.
و می توان این مسأله را از روایاتی که سؤال شده از جایز بودن امامت زن بر مثل خودش استفاده کرد، مثل موثقه سماعه: «از امام صادق عليه السلام از زنی که امامت می کند بر زنان، فرمود: اشکالی ندارد» پس این روایت ظهور دارد در مسلم بودن عدم جواز امامت زن بر غیر زن (مرد).
على انه تكفي لاثبات المطلوب إصالحة عدم المشروعية بعد فقدان الدليل على الجواز، فإن صحيحة زرارة و فضيل المتقدمة ليس لها اطلاق احوالی.

و برای اثبات مطلوب کفایت می کند اصل عدم مشروعیت (امامت زن بر مرد) بعد از این که دلیلی بر جواز نیست، و صحیحه زراره و فضیل که گذشت اطلاق احوالی ندارد. SCO۲۰۲۰:۴۳

دلیل شرطیت عدالت برای امام^۲

اجماع

۱. المصدر: باب ۲۰ من أبواب صلاة الجمعة، حديث ۱۱.

۲. عادل باشد، یعنی از گناهان کبیره، مانند: دروغ، غیبت، تهمت، آدمکشی، ریاخواری، ترک نماز و ترک روزه ...، از روی ملکه اجتناب کند و مراد از ملکه؛ حالت نفسانی است که انسان را به ترک گناه و ادار می کند، گناه صغیره نیز با اصرار بر آن، گناه کبیره محسوب می گردد و نشانه عدالت این است که در ظاهر شخص خوبی باشد؛ یعنی اگر از اهل محل یا همسایگان او یا کسانی که با او معاشرت دارند حال او را بپرسند، بگویند: ما خلاف شرعی از او سراغ نداریم.

عادل بودن امام جماعت نزد شیعیان روشن است و برخی از علماء مثل صاحب جواهر بر آن ادعای اجماع کرده‌اند.
علاوه بر اجماع می‌توان از روایات وارد شده در این زمینه نیز استفاده کرد.

موثقة سماعه

در موثقة سماعه این گونه آمده: از امام علیه السلام در مورد کسی سؤال کردم که مشغول نماز بود و یک رکعت از نماز واجب خود را خوانده بود، در این هنگام امام جماعت وارد شد، وظیفه او چیست؟ حضرت فرمودند: اگر امام جماعت فرد عادلی است، او یک رکعت دیگر می‌خواند و نیت نماز مستحب می‌نماید، سپس به جماعت ملحق شده و با امام نماز واجبش را می‌خواند. اما اگر امام جماعت عادل نبود نمازش را ادامه می‌دهد و بعد از این که یک رکعت دیگر خواند به اندازه گفتن تشهید می‌نشینند...
با تأمل در این روایت روشن می‌شود اگر امام جماعت عادل باشد نماز را با او می‌خواند اما اگر عادل نباشد نماز خود را به صورت فرادی ادامه می‌دهد؛ لذا نتیجه این است که امام جماعت باید عادل باشد.
اشکال و جواب استناد به اطلاق احوالی صحیحه زراره و فضیل در این جا نیز به همان بیان سابق است. «FG»

دلیل اعتبار صحت قرائت امام

اتفاق اصحاب

صحیح بودن قرائت امام جماعت نیز از مسائل مورد قبول فقه است. با این حال می‌توانیم برای اثبات آن به روایات وارد شده در این زمینه استناد کنیم. این روایات بیانگر این مطلب هستند که تکلیف قرائت در نماز جماعت بر عهده مأمور ثابت است، اما چون نماز را به جماعت می‌خواند امام جماعت وکیل و ضامن او در انجام قرائت است. پس همان گونه که مأمور وظیفه دارد قرائت را صحیح انجام دهد امام هم که وکیل و ضامن او است باید آن را به صورت صحیح به جا آورد، در غیر این صورت معنایی ندارد امام را وکیل و ضامن او در قرائت بدانیم.

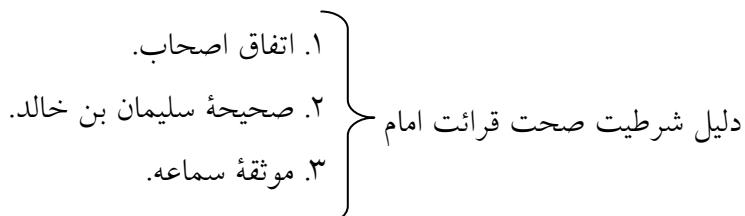
صحیحه سلیمان بن خالد

سلیمان بن خالد، راوی می‌گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم آیا کسی که نماز ظهر و عصر را به جماعت می‌خواند و نمی‌داند که امام قرائت را انجام می‌دهد یا نه می‌تواند خودش قرائت را انجام دهد؟ حضرت فرمودند: نمی‌تواند خودش قرائت را انجام دهد بلکه آن را به امام واگذار می‌کند. در این روایت عبارت «یکله الى الامام» آمده که معنایش واگذار کردن و وکیل گرفتن است.

موثقة سماعه

سماعه می‌گوید: کسی از امام صادق علیه السلام در مورد قرائت نماز پشت سر امام جماعت سؤال کرد، حضرت فرمودند: نمی‌تواند انجام دهد، چرا که امام جماعت ضامن انجام آن است. در این روایت هم عبارت «ان الامام ضامن للقرائة» آمده و تصریح در ضامن بودن امام در قرائت نماز دارد.

اشکال و جواب عموم احوالی صحیحه زراره و فضیل در این جا نیز مانند بیان سابق است. «FG»

۱۱. و أما اعتبار العدالة، فقد قيل انه مما اجمع عليه الامامية.^۱

۱۱. اما معتبر بودن عدالت (در امام جماعت)، گفته شده آن از مسائلی است که شیعه در آن اتفاق نظر دارد. و قد یستدل له بموثقة سماعه: «سألته عن رجل كان يصلى فخرج الإمام وقد صلى الرجل ركعة من صلاة فريضة، قال: إن كان اماماً عدلاً فيصل أخري و ينصرف و يجعلها طوعاً و ليدخل مع الإمام في صلاته كما هو».«

و استدلال می‌شود بر آن به موثقة سماعه: «از حضرت سؤال کردم از فردی که نماز می‌خواند که امام جماعت وارد شد در حالی که شخص یک رکعت از نماز واجب خوانده بود، فرمود: اگر امام عادل بود، پس نماز دیگری بخواند و از نماز واجب منصرف شده آن را مستحبی قرار دهد و با امام وارد نماز شود همان طور که هست».«

و إن لم يكن اماماً عدلاً، فليبين على صلاته كما هو و يصلى ركعة أخرى و يجلس قدر ما يقول أشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له، و أشهد ان محمداً عبد الله و رسوله، ثم ليتم صلاته على ما استطاع فأن التقبية واسعة...»^۲

و اگر امام عادل نبود، نمازش را ادامه دهد و یک رکعت دیگر بخواند و بنشیند به اندازه‌ای که گفته می‌شود: اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له، و اشهد ان محمداً عبد الله و رسوله، سپس نماز را به گونه‌ای که می‌تواند به پایان ببرد، چرا که (باب) تقبیه واسع است.

و بأصله عدم المشروعية بعد عدم الاطلاق الاحوالی لصحيحه زراره و فضیل المتقدمة.

و به خاطر عدم مشروعیت (در صورت عادل نبودن امام) بعد از این که صحیحه زراره و فضیل اطلاق احوالی ندارد.

۱۲. و أما اعتبار صحة القراءة، فمتسالم عليه.

۱۲. اما معتبر بودن صحت قرائت (امام جماعت)، از مسائل اتفاقی است.

۱. جواهر الكلام: ۲۷۵/۱۳

۲. وسائل الشيعة: باب ۵۶ من ابواب صلاة الجماعة، حدیث.۲

و يمكن الاستدلال له بأن القراءة ليست ساقطة عن المأمور رأسا و إنما الامام وكيل و ضامن لها، ففي صحيحه سليمان بن خالد: «قلت لابي عبد الله عليه السلام أيقرأ، يكله الى الامام^۱».

و ممكن استدلال بر آن به این که قرائت به طور کلی از مأمور ساقط نیست بلکه امام وكيل و ضامن قرائت او است، در صحيحه سليمان بن خالد آمده: «به امام صادق عليه السلام عرض کردم آیا (مأمور) قرائت می‌کند، فرمود: آن را به امام موكول می‌کند. (امام را وكيل خود قرار می‌دهد)».

و في موثقة سماعة عن ابى عبد الله عليه السلام «سأله رجل عن القراءة خلف الامام، فقال: لا، ان الامام ضامن للقراءة...»، و لا معنى لضمانه و كالتھ اذا لم يأت بها صحيحة.

و در موثقه سماعه از امام صادق عليه السلام «فردی از حضرت در مورد قرائت پشت سر امام سؤال کرد، فرمود: نه، امام ضامن قرائت است...» و برای ضامن بودن و وكيل بودن امام معنی ندارد اگر قرائت را به صورت صحیح نیاورد.

و به قطع النظر عن ذلك تكفى أصالة عدم المشروعية بعد عدم الاطلاق الاحوالى.

و با قطع النظر از آن (روايت) اصالت عدم مشروعیت (در صورت صحیح نبودن قرائت) بعد از این که روایت اطلاق احوالی ندارد، (برای اثبات اشتراط صحیح بودن قرائت امام) کفايت می‌کند. SCO۳۴۲۷:۵۱

۱. المصدر: باب ۳۱ من أبواب صلاة الجمعة، حديث .۸

چکیده

۱. در نماز عیدین و جموعه امام جماعت باید نیت امامت کند.
۲. مأمور اگر قبل از سر برداشتن امام از رکوع تکبیر گفته و رکوع را درک کند، یک رکعت برای او حساب می‌شود.
۳. اگر مأمور تکبیر گفت و شک کرد به رکوع امام رسیده یا نه، بنا بر این می‌گذارد که نرسیده است.
۴. زن نمی‌تواند امام جماعت برای مرد باشد.
۵. وقتی در جواز امامت زن برای مرد شک کردیم و دلیلی بر آن نداشتیم، اصل عدم جواز و عدم مشروعیت آن جاری می‌شود.
۶. امام جماعت باید عادل باشد.
۷. قرائت امام جماعت باید صحیح باشد.